

Sõnastikud ja terminoloogia

Selles osas antakse lühiülevaade olemasolevatest sõnastikest ja mitmekeelsest tesaurusest Euroopa tasandil.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

H

Habeus Corpus -faciendum et recipiendum...

Sõnastik on teatava valdkonna terminite tähestikuline loetelu koos nende terminite määratlustega. Kakskeelsetes sõnastikes on ühes keeles esitatud terminid määratletud teises keeles või on neile lisatud teises keeles sünonüümid või poolsünonüümid. Sõnastikku võib pidada konkreetse eriala või tegevusega seotud mõistete selgitusi sisaldavaks loendiks. Õigusvaldkonnas võib termin „sõnastik“ tähistada kahte erinevat asja: esiteks väljendite loendit, millele on lisatud tõlked iga riigi jaoks, teiseks terminoloogiliste määratluste loendit.

Sõnastikud

IATE

 [IATE](#) (*InterActive Terminology for Europe*) on **mitmekeelne terminibaas**, mida Euroopa institutsioonides tõlkimisel kasutatakse.

See sisaldab **otsingumootorit** kõikides Euroopa Liidu tegevusvaldkondades kasutatavate väljendite ja sõnaühendite jaoks. Selle korrektne kasutamine eeldab üsna professionaalset teadmisi sihtkeelest. IATE on väga kasulik vahend professionaalsete tõlkijate jaoks, kuid üldsusele, kohtuasutustele või õigusvaldkonna töötajatele see täielikult ei sobi. Seepärast lisavad väljendite ja sõnaühendite tõlkeid tõlkijad ise, et luua uusi või täiendada olemasolevaid viiteid. Tõlkesoovitused on esitatud mitmes, kuid mitte igas Euroopa Liidu ametlikus keeles.

Juurdepääs IATE-le on tasuta.

Sünonüümide sõnastik

EU Vocabularies

Veebisait [EU Vocabularies](#) (ELi sõnastikud) pakub juurdepääsu ELi institutsioonide ja asutuste hallatavatele sõnastikele. See sisaldab kontrollitud sõnaloendeid, skeeme, ontoloogiad, andmemudeleid jne. Veebisait EU Vocabularies pakub ELi avalike andmete algatuse raames üldsuse jaoks tasuta juurdepääsu kogu oma sisule.

See tesaurus on Euroopa Liidu 23 ametlikus keeles.

VÕRDLEV MITMEKEELNE ÕIGUSSÕNASTIK (VJM)

Võrdlev mitmekeelne õigussõnastik on erinevates riigisisestes õigussüsteemides leitud terminoloogiliste andmekirjete mitmekeelne kogu (rohkem kui 24 keelt ja 30 ELi õigussüsteemi), mis on saadud Euroopa Liidu Kohtu jurist-lingvistide tehtud võrdleva õiguse alase uurimistöö tulemusel.

Mitmekeelse õigussõnastiku andmekirjetes on väga üksikasjalik teave, näiteks määratlused (kohandatud iga õigussüsteemi jaoks), märkused võrdleva õiguse kohta, õiguslikud viited (õigusaktid, kohtupraktika, liikmesriikide, ELi ja rahvusvaheliste õigussüsteemide akadeemiline õiguskirjandus), sama mõiste eri tähistused (samases keeles ja mõnikord erinevused sõltuvalt õigussüsteemist), termini selgelt osutatud päritolu (funktsionaalselt samaväärne vaste – parafras), hoiatused (eksitussõnad, segiajamise oht, vananenud terminid), mõistepuud, mis aitavad näha terminite vahelisi tähenduslikke seoseid jne.

Praegu sisaldab võrdlev mitmekeelne õigussõnastik umbes 1 400 terminoloogilist kirjet: 250 välismaalaste õiguse valdkonnas (välismaalaste õigused), 450 perekonnaõiguses, 420 kriminaalõiguses (umbes pool kriminaalõiguse kirjetest on läbivaatamisel) ja umbes 280 kirjet muudes valdkondades. Kõik andmekirjed on kättesaadavad [IATE](#) terminibaasis.

Seda sõnastikku saab kasutada igaüks (kodanik, õiguspraktik, üliõpilane, lingvist, terminoloog, tõlkija), kes soovib mõnest kontseptsioonist aru saada. Sõnastikust võib olla abi ka tõlkimisel ja tekstide koostamisel.

Lisateave projekti kohta:

- [Projekti ajalugu](#)
- Teabeleht „[Võrdlev mitmekeelne õigussõnastik](#)“
- [Terminoloogiliste andmekirjete loend](#):
- Mõistepuud:
 - perekonnaõigus: [põlvnemine](#) | [abieluõigus](#) | [perekondlik olukord](#)

Lisateabe saamiseks võtke ühendust Euroopa Liidu Kohtus [projekti eest vastutava meeskonnaga](#).

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.

Viimati uuendatud: 30/12/2020